

Vitéz Koltaváry Dénes csendőr főhadnagy

*A Hadak Útján, 1990. nov-dec. számából
Kerkayné Maczky Emese gyűjtése*

„Vitéz KOLTAVÁRY DÉNES m. kir. csendőr főhadnagy a szombathelyi csendőr zászlóalj páncélelhárító szakasz parancsnoka, az MHBK világszervezet egyik alapító tagja, csoportvezetője, 1980 óta USA főcsoportvezető, 1988-tól a HADAK ÚTJÁN szerkesztőbizottságának tagja, hivatását és önként vállalt munkakörét súlyos betegségében is odaadó hűséggel ellátva Los Angelesben (Ca. USA) 73 éves korában, születésnapján 1990. X. 6.-án elhunyt.

1917. október 6-án született Budapesten. Középiskoláit – 1927-1935 – a budapesti kegyestanítórendi gimnáziumban végezte, egyetemi tanulmányait a budapesti m. kir. Pázmány Péter Tudományegyetem jogi fakultásán folytatta. Diplomáját 1939-ben nyerte el a jogtudományi karon.

Katonai szolgálata: m. kir. 1. tábori tüzérosztálynál (Aszód, Hajmáskér) és a m. kir. 16. tábori tüzérosztálynál (Szolnok) teljesített szolgálatot. A csendőrtiszti tanfolyam elvégzése után békebeosztásban különböző állomáshelyeken, hadibeosztásban a szombathelyi csendőrzászlóalj kötelékében mint oktatótisztt, különleges páncélelhárító önálló szakasz parancsnokként szolgált. A Dunántúli harcokban Zalaegerszeg-Zalaszentiván térségében orosz támadás során egyedül egy, az általa kiképzett beosztottakkal további hét ellenséges harckocsit semmisített meg.

Rangsorolás: 1939 hadnagy, 1942 főhadnagy.

Az ország határát az ellenséggel harcolva 1945. április 4-én lépte át. Angol hadifogságba esett 1945. május 8-án.

Egyesületi működése: Emericana 1935-1939. Cserkészszövetség 1930-tól. 1954-1958-ig a clevelandi 22. cserkészcsapat parancsnoka. MHBK: 1948-tól Absam (Ausztria). 1950-1954-ig clevelandi csoportvezető, 1977-től Los Angeles-i csoportvezető helyettes. 1980-tól USA főcsoportvezető.

Mint az MHBK clevelandi csoportvezetője meghonosította a hagyományos tüzér Borbála megemlékezéseket. Anyagi alapot teremtett "A magyar katona a II. Világháborúban" című könyv megjelenéséhez. Katonamúltunk ősi hagyományainak ápolásában tevékenyen részt vett. Mint az MHBK USA Főcsoport vezetője lelkiismerettel vitte az amerikai csoport ügyét. Levelezésben állt az MHBK négy földrészen élő Bajtársi Közösségekkel. A "Hadak Útján" című hivatalos tájékoztatónk Münchenből való átköltöztetésétől kezdve (1988. augusztus) állandó kapcsolattal szerkesztőbizottsági munkatársa lett az újságunknak. Annak anyagi alapját szívügyének tekintette haláláig. Utolsó kívánsága is az volt, hogy a koszorúmegváltást a "Hadak Útján" bajtársi híradó javára fordítsák.

Hívatását és önként vállalt munkakörét súlyos betegségében is odaadó hőséggel ellátta.

1990. október 6-án, 73. születésnapján, szólította el a Teremtő. A zsúfolásig megtelt Los Angeles-i Szent István templomba két fia, két veje és két bajtársa vitték a nemzetiszínű zászlóval letakart koporsót. Dr. Horváth Benedek plébános tartotta a gyászszertartást, vitéz Keglevich Károly a Vitézi Szék nevében, vitéz Martonfalvay Hugó központi vezetőnk az MHBK nevében, majd a család nevében egyik veje mondott búcsúztatót.

A temetőben Tátray Gábor a San Diego-i csoport vezetője és vitéz Stubner Gyula a Los Angeles-i csoport vezetője búcsúzott el Bajtársunktól.

Koporsójánál a magyar himnusz hangjaival búcsúzott a gyászoló közönség.

Gyászolják: felesége v. Koltaváry Dénesné szül. Bánk Magda, gyermekei, családja, tíz unokája, bajtársai Magyarországon és külföldön. Az MKCsBK központi vezetője levélben fejezte ki a Közösség és a bajtársak részvétét az Elhunyt özvegyének és családjának.

" A HAZÁÉRT MINDHALÁLIG!"

A clevelandi Főcsoport, a Vitézi Rend és a Magyar Csendőrök Családi Közössége gyászmise keretében búcsúzott bajtársunktól 1990. november 10-én reggel 9 órakor a Szent Imre r. k. magyar egyházközség templomában.

Néhány mondat a búcsúbeszédekből. (Los Angeles)

v. Martonfalvay Hugó:

A világon szerteszórt bajtársak részvétét és búcsúját jöttem tolmácsolni, mint a Bajtársi Közösség Központi Vezetője... amikor megválasztottak, Dénes volt az első, ki mellém állt szolgálatával... példát mutatott, irányt adott az Egyesült Államok csoportjainak, melyekkel állandó kapcsolatot tartott... Köszönjük Dénes a munkádat, amit az MHBK-ban tettél és külön azt a tíz esztendőt, melyet mint főcsoportvezető az USA-ban szolgáltál. Emléked örökké közöttünk marad.

Monostory László:

1951. január 29-én Te vártál mosolyogva minket, a négy kisgyermekes családot a clevelandi vasútállomáson. Pedig nem is ismertél bennünket, csak az ausztriai menekülttáborban egy bajtársadnál láttad a családi fényképünket... Ti akkor már 2 hónapja Cleveland-i lakosok voltatok és egy kis kétszobás lakásban laktatok két gyermekeddel, - azt osztottátok meg velünk... Te akkor már egy gyárban dolgoztál... szerették a munkádat, és ezáltal sok magyart ajánlottál felvételre, köztük engem is... rövidesen 1951 tavaszán megkezdted a clevelandi MHBK megszervezését... akkor még voltak altábornagyaink, törzstisztjeink, de nekik talán még nehezebb volt az életük, mint Neked, és mint gyári munkás csendőr főhadnagy elindítottad a bajtársi közösséget. Aztán, mint piarista cserkészdiák, megkezdted a keleti oldal fiú-cserkészcsapat felállítását... minden magyar egyesületi megmozdulást támogattál. Mikor Ti 1958-ban Kaliforniába költöztetek, mi meg 1964-ben Washington államba, a clevelandi nehéz kezdeti időkben összekovácsolódott barátságunkat a több ezer mérföldes távolságok sem gyengítették meg... 1980-ban téged választottak meg az US főcsoport vezetésével, engem bíztál meg a pénztárosi ellenőrzéssel... Szívügyed volt az a 18 amerikai csoport, mellyel állandó levelezésben voltál... különösen szívügyed volt halálodig, a "Hadak Útján" megszakítás nélküli megjelenése... amikor betegség tört Rád, azt mondtad, egy Oroszországot megjárt katonát nem lehet legyőzni, erősnek kell maradni. Az Úristen azonban úgy szeretett, hogy magához szólított... ott járod a Hadak Útját...

Andaházi Géza a clevelandi gyászmisén:

"Ma itt búcsút veszünk Tőle, de nem megtörve, lehajtott fővel, hanem emelt fővel, büszkén, hogy magunkénak mondhatunk egy bajtársat, aki példamutató magyar életében, azontúl egy nagy család, 4 gyermek és 10 unoka nevelése mellett sohasem felejtette el nemzete szolgálatát... élete, fáradhatatlan munkássága legyen példa és útmutatás a fiatalabb nemzedék számára, kiknek feladata, hogy az újonnan kialakuló világban se felejtsek el az Isten és Haza fogalmát, melyet bajtársunk oly szeretettel és odaadással szolgált. Emlékét megőrizzük, példáját követjük a "Hazáért Minhalálig"!

Egy franciaországi levélből:

... 1944 márciusában vezényeltek Szombathely-i Tanzászlóalj iskolába, ahol május végén véglegesítettek... 18 hónapi próbaidő után Dr. Tóth József csendőr őrnagy zlj. állományán belül megalakult "Páncélromboló szakaszba", ahol parancsnokunk, a kiváló, nagytudású csendőr tisztünk vitéz Koltaváry Dénes főhadnagy felejthetetlen, alárendeltjeiről gondoskodó előljárónk volt... fájó szívvel vettük tudomásul, rajtam kívül két bajtársa és beosztottja Jámbor János csendőr szkv. és Csányi József csendőr szkv., akik itt vagyunk, még élünk Forbach környékén... igen jó magyar volt, nemes szíve megszűnt dobogni... Kónya Dezső csendőr hadnagy úrral együtt csendőrköszöntéssel búcsúznak: Híven, Becsülettel, Vitézül!"

(A *Bajtársi Levél* 1991. áprilisi számában szintén olvasható a fenti életút rövid kivonata).